

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 87
din 29.01.2014**

Dosar nr.: 458/2013

Petiția nr.: 3646/28.05.2013

Potent: M.F.

Reclamat: P.D.

Obiect: atitudine discriminatorie la locul de muncă precum și refuzul încheierii unui nou contract de muncă după încetarea contractului de muncă pe perioadă determinată pentru că este de etnie romă

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.1.1. M.F cu domiciliul

1.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

1.2.1. P.D., primar Primăria comunei Mihăilești județ Buzău cu sediul în sat Mihăilești, comuna Mihăilești, județ Buzău

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Sesizarea petentei vizează atitudinea discriminatorie la locul de muncă precum și refuzul încheierii unui nou contract de muncă după încetarea contractului de muncă pe perioadă determinată pentru că este de etnie romă. Petenta consideră discriminatoriu faptul că are parte de această atitudine pentru că este de etnie romă.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.2. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 08.07.2013, prin adresa nr. 3646/19.06.2013 fiind citată petenta, iar prin adresa nr. 4207/19.06.2013 fiind citată partea reclamată. Părțile au fost absente la audiere. Partea reclamată a solicitat medierea prin adresa nr. 6187/25.09.2013 și a transmis la dosar punctul de vedere prin adresa nr. 6834/28.10.2013. Petenta a transmis precizări prin adresele nr. 5141/02.08.2013 și nr. 18115/25.11.2013.

3.3. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentei

4.1.1. Petenta arată că este încadrată pe funcția de consilier personal al primarului din comuna Mihăilești, județul Buzău, și este de etnie romă. Petenta precizează că este o persoană sociabilă, deschisă și tolerantă, dar în toată perioada de

când lucrează în primăria locală a avut parte sistematic de un tratament discriminatoriu la adresa sa, pe care la început l-a tolerat tocmai datorită faptului că știe și înțelege rasismul care există și nici măcar nu este puțin cosmetizat în mediul rural. Pentru echipa din primărie, neschimbată de cel puțin 12 ani, a fost dificil de acceptat ca ea să vină pe această funcție și să mai fie de etnie romă.

4.1.2. Pentru orice posibilă dezbateră ea trebuia să aibă acces la informații, la documentare, la deschidere din partea dumealor și toate acestea conform fișei postului. Modul de adresare față de cetățeni a funcționarilor a fost primul lucru care a speriat-o pur și simplu, în sensul că nu erau doar tonuri ridicate dacă aceștia solicitau o informație. De regulă femeilor li se aplica acest tratament, erau îmbrâncite și jignite grosolan de către funcționarii primăriei în mod special femeile romă, ele beneficiind de ajutorul social și de indemnizațiile pentru copii cu handicap. Ea era prezentă și este și din comunitatea lor, de ajuns încât să ia atitudine și să reclame astfel de comportament cui altcuiva decât domnului primar, rugându-l să nu mai tolereze astfel de situații. Răspunsul acestuia era ca pe parcurs o să încerce să schimbe acest mod de activitate. Bineînțeles că nu a putut fi de acord cu aceasta și le-a sugerat acestor femei să înștiințeze primarul în scris, să reclame faptul că sunt agresate de fiecare dată de referentul agricol care este și casier, ca un prim pas spre rezolvarea situațiilor la care sunt supuse când vin să își ridice aceste indemnizații și nu numai.

4.1.3. Faptul că domnul primar o ruga ca ea să ia atitudine, explicându-i că altele sunt relațiile lor ca și concetățeni, a fost la început o primă reacție bună. Ulterior și dânsul practicând aceeași formă de tratament, menționându-i de ce el în doar câteva luni de mandat să rezolve ce fostul primar nu a făcut-o în 7 ani. Nu așa au pornit la drum împreună, nu cu o astfel de atitudine a fost de acord să îl sprijine, ei romii din satul Mărgineanu. Știa documentat că urma să aibă o relație profesională deschisă, că pot schimba măcar ceva în această localitate, unde nu s-a întâmplat mai nimic în afară de o porțiune de drum județean astfel după alegeri. Totuși reacția lui împotriva a ceea ce însemna prezența sa în primărie a devenit una discriminatorie pe față.

4.1.4. A încercat să ia legătura cu ONG-uri pentru incluziunea romilor, a mers direct la sediul acestora, de exemplu la KCMC-Buc, ADIS, a mers la UNCR Buc, organizație cu care a încheiat un protocol înainte de alegeri să îl susțină ca apoi să uite și să o întrebe cine sunt aceștia. Toate aceste deplasări au fost suportate pe cheltuielile sale, în schimb pentru orice problemă personală a celorlalți funcționari, aceștia încă folosesc mașina primăriei cu toate costurile necesare. A insistat să meargă la Gala femeilor romă, în ideea de a comunica direct cu persoanele influente și cu poziții ce reprezintă etnia romă și atunci au suportat o parte din costul deplasării sale dar cu foarte mari eforturi, dacă este legal sau nu. Sigur că legea permite aceste decontări, dar doar în cazul său trebuiau dezbătute pe larg.

4.1.5. Reclamațiile cetățenilor au început să apară, să aibă curaj să solicite informații și să ceară să fie respectați. Petenta precizează că ea este vinovată de faptul că i-a rugat să ia atitudine, să vorbească și cu ea dacă sunt tratați jignitor, împreună să găsească alt mod normal și legal să poată conviețui. În momentul în care ea îi face cunoscute asemenea situații domnului primar, nu că nu ar fi fost prezent, si îi solicită să vorbească dansul ca și șef cu cei implicați, să înțeleagă că lucrurile nu mai pot continua astfel, dar răspunsul lui a fost "să-l mai lase în pace cu țiganii ei"

4.1.6. A solicitat prin Eurocor un curs de manager proiect, în ideea că vor avea totuși proiecte de realizat și că cineva ar trebui să le administreze și la nivelul primăriei, curs pentru care inițial domnul primar a fost de acord să îl suporte ca ulterior facturii de plată să îi spună că nu poate. În schimb pentru secretarul comunei specializările nu au limite nici ca sume, nici ca perioade de timp. Doamna secretar este cel mai important personaj din primărie.

4.1.7. În noiembrie 2012, pentru ajutorul de încălzire exista legal șansa ca cei care nu au acte pe locuințe (de regulă romi) să poată beneficia de acest ajutor, în baza unei anchete și a Declarației pe propria răspundere că locuiesc acolo. Toate aceste intervenții puteau da șansa oamenilor să aibă acest ajutor de încălzire, însă doamna secretar a refuzat categoric ignorând faptul ca îi prezenta căi de soluționare legale, ocupându-se personal de acest aspect, motivând că romii nu au simțul răspunderii, spunându-i așa ceva în față, ea fiind de etnie romă. Domnul primar a susținut părerea dânzei și cetățenii romi așteptau să le dea un răspuns favorabil, care nu a mai avut cum să vină, pentru că ei împreună au hotărât să nu acorde.

4.1.8. Primarul personal le spunea romilor din comunitate că așa îi place ei să creadă că se poate, dar nu este adevărat, o dicredita pur și simplu. Aceeasi doamnă secretar hotărăște acum împreună cu domnul primar și cei doi referenți de la Registrul agricol că pentru vânzările de teren, pentru eliberarea Anexei 24 - moștenitori, nu se mai verifica baza de date și se sugerează și acceptă declarația ca act de bază, încălcând grav toate normele și reușind să provoace certuri în familii, conflicte pe care ulterior să le dea calea judecării în instanță, lucru pe care domnul primar îl sugerează. Aici în cazul vânzărilor este vorba de bani, diferențe mari de preț între ce primește cel care vinde și cei care intermediază vânzarea, cei mai importanți fiind secretarul și cei de la registrul agricol, dar domnul primar încă o dată se pare că doar tolerează aceste situații. Între a-și asuma responsabilitățile conform postului și a saluta astfel de infracțiuni ca "secret de serviciu", și-a permis încă o dată să-i amintească primarului că astfel de practici sunt ilegale și că poate răspunde pentru ele chiar penal. A anunțat în ședința Consiliului local despre legalitatea practicată de secretarul comunei și de ceilalți, de abuzurile zilnice, iar domnul primar a hotărât ca a doua zi să emită o înștiințare ce se dorea a fi preaviz în care o anunța că o să înceteze contractul de muncă cu ea, tocmai datorită neînțelegerilor apărute între ea și echipa de specialitate.

4.1.9. Petenta se consideră victima unei persoane care ocupă o funcție vitală pentru mulți din cetățenii comunei, care din păcate și-a permis să creadă gratuit altceva despre ea ca persoană, în ideea că poate fi de acord cu el, care își vede propriul interes cu toate riscurile la care se expune în final, ca a trebuit timp de 11 luni să stea pur și simplu, fără să aibă acces la nici un document, la nici o bază de date, să nu ia parte la nici măcar un proiect de hotărâre, să fiu desconsiderată în fața lor, a întregii comunități, tocmai pentru că aici se practica aplicarea legilor după bunul plac, ilegal. Sfatul primarului era cam așa „stai și tu prin birouri, ce altceva să faci, eu mi-am ținut promisiunea și ți-am făcut postul”.

4.1.10. Ea a fost ales consilier local PSD, iar după multe alte propuneri de a avea o funcție activă în primărie care ulterior nu au mai putut fi respectate din motive politice, și-a dat demisia din consiliul local și a ocupat această funcție, dar contractul de muncă trebuia să fie pe perioada mandatului primarului. În schimb acest contract a fost redactat greșit (așa au motivat) doar pentru un an de zile, urmând să expire la 31 Iulie 2013. Rectificarea de prelungire pe care a bănuț-o că nu se va mai întâmpla, chiar din momentul redactării de către secretar și primar, nu va mai avea loc în condițiile de azi, după experiențele trăite acolo.

4.1.11. I s-a dat posibilitatea de acces telefonic pe grupul primăriei o perioadă de maxim 4 luni ca, ulterior, șeful direct să îi retragă acest serviciu, nemotivat. Ca să poată participa la ședințele consiliului local a trebuit să își ia zile din concediul legal de odihnă, să facă cerere în scris, el nefiind de acord ca ea să fie prezentă, sigur neînțelegând că postul său este încadrat conform Codului Muncii, nu să i se ordone și în niciun caz să suporte acte de umilință, de jignire a demnității sale, a valorilor pe care și le-a însușit.

4.1.12. A inițiat și reușit să formeze prin hotărâre de consiliu local - Grupul de Lucru Local conform Deceniului de incluziune a romilor, al cărui președinte este, din care

fac parte reprezentanții autorităților locale, iar la prima ședință a grupului au fost prezente doar ea, mediatorul școlar și liderul comunității de romi, niciun alt reprezentant, membru fondator nefiind prezent. Petenta crede și susține că au fost sfătuiți să nu participe, iar toate acestea nu pot decât să susțină discriminarea la care sunt supuși romii în această comună, ea personal fiind victima zilnică a acestor domni.

4.1.13. S-au acordat prime de Crăciun și Paște, dar ea nu a beneficiat de aceste prime, deși inițial s-a spus că vor fi pentru toți, s-a găsit o altă variantă, cea legată de copiii minori. Începând cu aprilie 2013 s-a acordat un spor de 15% (pentru calculator și releul din curtea primăriei), dar încă o dată ea nu a beneficiat de acest lucru, fără nicio explicație, doar abuziv.

4.1.14. Pentru toate aceste acte de discriminare profesională, umană și rasială căreia ea i-a rezistat eroic și pentru faptul că ea crede că situațiile nu sunt peste tot în țara aceasta la fel, ca sunt șanse ca acești domni, pe care îi alegem, să fie corecți de lege, de societate, pentru faptul că are convingerea că va trebui să corectez astfel de situații ca tinerii copii romi să nu fie nevoiți să creadă că așa stau lucrurile în România, doar cum le vede actualul primar și echipa dânsului, ca ei sunt cei ce au probleme de moralitate, de capacitate de a fi responsabili, pentru ea și apropiații ei, familia sa în care are și adolescenți, din teama de a nu fi dovada că oricând le poate fi afectată demnitatea și dezvoltarea firească, de teamă de a nu accepta astfel de tratamente, petenta solicită C.N.C.D. să ancheteze, să verifice că tot ceea ce a relatat sunt adevăruri ce nu pot fi contestate.

4.2. Susținerile părți reclamate

4.2.1. Partea reclamată precizează că, contractul de muncă cu petenta a fost încheiat pe perioadă determinată cu acordul petentei, spunând că nu are ce face în țară și că ar vrea să plece în primăvara anului 2013 la fratele ei în Danemarca unde câștigă mai bine.

4.2.2. Modul de adresare față de cetățeni nu poate fi însoțit de jigniri și îmbrânceli deoarece în cadrul instituției se afla un sistem de supraveghere, iar la vizionarea înregistrărilor nu se regăsesc asemenea fapte.

4.2.3. De la instituția primarului, ridică lunar indemnizația pentru persoane cu handicap un număr de 21 persoane, în aceeași dată cu salariații primăriei. Beneficiarii venitului minim garantat primesc banii prin cupon și se achită la poștă nu de la casieria primăriei.

4.2.4. Conflictul dintre referentul agricol și petentă constă în faptul că la registrul agricol nu s-au găsit acte din care să reiasă că părinții petentei au vândut o suprafață de teren cu toate că se știa că fusese vândut. După mai multe sesizări la instituțiile statului cum că nu vor să elibereze adeverință, au făcut cercetări privind vânzarea terenului și au găsit dosarul 10640/206/ prin sentința civilă nr. 244 această suprafață fusese vândută, act ce trebuia să fie adus și la Primăria Mihăilești, petenta neștiind de existența acestui act. Din acel moment între aceste persoane nu a mai fost cale de înțelegere.

4.2.5. Conform Codului Fiscal copiii minori ai salariaților primesc cadouri de Paști, Crăciun, în valoare de 150 lei neimpozabili, ca urmare nu toți salariații instituției au primit aceste sume.

4.2.6. Petenta a primit un telefon de serviciu la angajare cu precizarea să nu depășească minutele incluse în abonament, dacă se depășesc nu mai poate vorbi decât cu abonații primăriei, având un abonament la același nivel cu secretarul și contabilul instituției. Cu toate acestea în mod repetat s-au depășit convorbirile, iar acest fapt a deranjat-o pe petenta care a trimis mesaje taxabile la dedicații muzicale, suma ajungând și la 80 lei, spunând că se mai joacă nepoata la telefon, fapte ce au dus la închiderea abonamentului după 10 luni.

4.2.7. Referitor la eliberarea anexei 24, în evidențele primăriei de la registrul agricol la rolul defuncțiilor nu figurează toți moștenitorii. Se dă o declarație pe propria răspundere a unui moștenitor să declare toate rudele. Au întâmpinat unele probleme și s-au blocat actele la Camera Notarilor fapt ce a dus la hotărârea de a elibera a doua zi documentele pentru a se putea obține mai multe informații. La solicitarea cetățenei de a elibera anexa 24, d-na secretar a cerut amânarea cu o zi întrucât se mai eliberase o anexă pe altă suprafață. Petenta a intervenit cu acuze la adresa doamnei secretar că nu vor să o ajute pe respectiva cetățeană pentru că este de etnie romă. De la Notariat a venit o adresă precum că mai există o persoană, sora cetățenei pe care uitase să o declare ca moștenitoare din greșeală.

4.2.8. La ședințele de consiliu local petenta avea numai probleme de natură personală cu o parte din consilierii locali de etnie romă, că nu o respectă sau la adresa primarului că ajută un vecin al doamnei tot de etnie romă să cumpere pământ în satul Mărginranu, făcându-le totodată sesizări la Prefectura cât și la organele de control cu privire la activitățile desfășurate de primar și de unii consilieri locali, în afara problemelor de serviciu. În urma acestora primarul a făcut o ședință prin care o anunța că are demarată procedura de eliberare din funcție înainte de încheierea perioadei contractuale, fapt ce nu s-a realizat.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul director reține că, potrivit înscrisurilor aflate la dosar și a sesizării, astfel cum este formulată, faptele sesizate nu se confirmă.

5.2.1. În drept, conform art. 2 alin. 1 din O.G.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare "orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice".

5.2.2. O faptă poate fi calificată ca fiind faptă de discriminare dacă îndeplinește cumulativ mai multe condiții :

- Existența unui tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile)
- Existența unui criteriu de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Potrivit legii, criteriile de discriminare sunt: *rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu.*
  - Tratamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege;
  - Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop să nu fie adecvate și necesare.

5.2.3. Colegiul director a analizat petiția având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Astfel, Colegiul director a analizat dacă există un tratament diferențiat între diferite persoane care se află în situații comparabile și care

sunt tratate în mod diferit din cauza unui criteriu de discriminare. Colegiul director constată că se invocă un tratament diferențiat în ceea ce privește atitudinea de discriminare la locul de muncă precum și refuzul încheierii unui nou contract de muncă după încetarea contractului de muncă pe perioadă determinată pentru că petenta este de etnie romă. Astfel, în ceea ce privește contractul de muncă al petentei, Colegiul director apreciază că faptele nu se confirmă, contractul de muncă al petentei fiind încheiat pe perioadă determinată cu acordul acesteia. În ceea ce privește îmbrâncerile și jignirile din partea funcționarilor primăriei la adresa cetățenilor de etnie romă când aceștia vin să-și ridice indemnizațiile și nu numai, Colegiul director, având în vedere petiția astfel cum a fost formulată și înscrisurile depuse la dosar, constată că faptele nu există. În ceea ce privește conflictul cu referentul agricol, Colegiul director, având în vedere petiția astfel cum a fost formulată și înscrisurile depuse la dosar, apreciază că faptele nu sunt fapte de discriminare. În ceea ce privește primele neacordate de Paște și de Crăciun, Colegiul director, având în vedere petiția astfel cum a fost formulată și înscrisurile depuse la dosar, apreciază că nu este o situație comparabilă, de primă beneficiind conform Codului Fiscal copiii minori ai salariaților. În ceea ce privește accesul la telefonul de serviciu, Colegiul director, având în vedere petiția astfel cum a fost formulată și înscrisurile depuse la dosar, precum și punctul de vedere depus de partea reclamată, apreciază că faptele nu sunt fapte de discriminare. În ceea ce privește eliberarea anexei 24, Colegiul director, având în vedere petiția astfel cum a fost formulată și înscrisurile depuse la dosar, ia act de punctul de vedere depus de partea reclamată și apreciază că faptele nu sunt fapte de discriminare. În ceea ce privește ședințele de consiliul local, Colegiul director, având în vedere petiția astfel cum a fost formulată și înscrisurile depuse la dosar, apreciază că faptele nu se confirmă.

5.2.4. Coroborând toate elementele probatorii ale dosarului și analizând aspectele de mai sus, acțiunea astfel cum a fost formulată și definiția discriminării astfel cum este prevăzută în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director apreciază că plângerea, astfel cum este formulată, nu este de natură a evidenția niciun element de fapt care ar permite, sub aspectul scopului sau efectului creat, reținerea unui comportament factual de restricție, preferință, excludere sau deosebire aplicat direct petentei, în raport cu persoane aflate în situații analoge, din cauza unui criteriu determinat și care a avut drept consecință juridică afectarea unui drept prevăzut de lege în beneficiul său.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele prezentate nu sunt fapte de discriminare potrivit prevederilor O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată

2. Clasarea dosarului

3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

CAZACU IOANA – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

LAZĂR MARIA – membru

ANAMARIA PANFILE - membru

STANCIU CLAUDIA SORINA - membru

Motivele de fapt și de drept redactate C.I.

Tehnoredactat D.D.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.